

JAARVERSLAG 2023

Inleiding

In het jaarverslag over 2022 werd geschreven: We gaan met vol vertrouwen het volgende speeljaar 2023 in!

Dit vertrouwen is niet beschaamd geworden.

De plaats van Levende Historie binnen het veld van toerisme en organisaties op het gebied van historie is bestendig en gefundeerd. De samenwerking met andere partijen heeft zich ten goede ontwikkeld. Steeds vaker wordt door derde partijen een beroep gedaan op een bijdrage van Levende Historie.

De beide spelersgroepen van Burgerweeshuis en Mannenzaal zijn stabiel gebleven - hoewel enige aanvulling altijd gewenst blijft, vooral met het oog op 'de komende en gaande man/vrouw/kind'.

Het bleek opnieuw en vaker mogelijk om uit deze groepen ook spelers te rekruteren voor andersoortige evenementen.

Aan de basis van de kwaliteitsgroei in het spel ligt de vaste rol van onze professionele regisseur, samen met de enthousiaste inzet van de spelers.

Algemeen

De doelstelling van de Stichting Levende Historie blijft ongewijzigd (cf. de statuten) :

Het jaarlijks zichtbaar maken van de historische wortels van Amersfoort en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Stichting verwezenlijkt haar doel onder meer door:

- Het organiseren van projecten levende geschiedenis
- Samenwerken met organisaties die een eigen bijdrage leveren aan de doelstelling
- Coördineren van passende uitingen van levende geschiedenis en het verzorgen van bekendheid in brede kring van de activiteiten van Levende Historie Amersfoort.

Naast het levende historisch spel nemen educatieve activiteiten een belangrijke plaats in bij de activiteiten van de Stichting.

Het bestuur bestond tot najaar 2023 uit:

- De heer H.C. Schipper, voorzitter
- Mevrouw H. Baars-Bekman, secretaris

- De heer A. de Bruijn, penningmeester
- De heer H.W.R. Bekking, lid algemene zaken
- Mevrouw J E.C. Roozen, lid coördinatie Mannenzaal en overige zaken
- Mevrouw S. van Dijk-Salters , lid, educatie, scholing en overige zaken
- Mevrouw C. Nonkes, educatie, coördinatie Burgerweeshuis en spelregie

Afgetreden in het najaar zijn de heer Bekking en mevrouw Roozen.

Toegetreten tot het bestuur, beiden voor specifieke taken zijn

- De heer R. Smulders
- De heer J. van den Heuvel

Het bestuur vergaderde in 2023 zes maal.

Met externe partijen was er regelmatig overleg:

- Met Gilde Amersfoort over de afstemming van activiteiten
- Met Waterlijn over de afstemming van activiteiten
- Met het bestuur van het Burgerweeshuis, jaarlijks afstemmingsoverleg
- Met de directeur van de Stichting Cultureel Erfgoed van het Sint Pieters en Bloklands Gasthuis, over afstemming ten aanzien van het gebruik van de Mannenzaal en over toekomst van de samenwerking
- Met de directeur van museum Amersfoort-in-C over de vormgeving aan de voorgenomen samenwerking
- Met overige partijen op toeristisch gebied in het 6-wekelijks Toeristisch overleg.

Activiteiten

Historisch spel in het Burgerweeshuis

Een reeds jarenlang bestaande activiteit. Voor een actueel beeld de volgende beschrijving van het afgelopen jaar:

Wij beginnen het jaar altijd met een viertal trainingen. Deze trainingen bestaan uit een stuk informatie over de geschiedenis. Hannie Schilperoord gaat met de spelers terug naar 1600 om hier meer te vertellen over het leven in het Burgerweeshuis maar ook hoe het was in Amersfoort en de Nederlanden.

Na de geschiedenis gaan we deze informatie verwerken in spel. Met daarbij de extra trainingen in improvisatie, vertellen, inleven in rol, ed. We proberen nooit hetzelfde te doen. Dit jaar *had Hannie een quiz in elkaar gezet over de informatie die men ook in de bundel had kunnen lezen.*

De laatste training doen wij altijd in het Burgerweeshuis zelf. Dat werd dit jaar erg goed bezocht. Het werd een dag van herkenning en grote opluchting: we mogen weer open! Al met al dus een groep die heel enthousiast is geworden en met veel plezier aan de zomer gaat beginnen. In juni hebben de spelers de mogelijkheid om handvaardig te worden in speciale technieken die in 1600 werden gebruikt: spinnen, leer bewerken, bandweven, etc. Deze workshop werd beter dan andere jaren bezocht door jong en oud en met erg veel enthousiasme gedaan. Georganiseerd door Roswitha Viney en Elseline Brandenburg.

De spelers hebben deze zomer als de beste zomer ooit bestempeld: veel verschillende spelers die het goed hebben met elkaar. Variatie in spel. Duidelijkheid over wat er van je verwacht wordt. Goede, leuke én enthousiaste nieuwe spelers. De giften van de bezoekers waren goed maar de verkoop nóg beter. De meeste spullen waren gemaakt door Elseline en Roswitha. Maar de verkoop werd gedaan door de weeskinderen.

Begin april hebben ongeveer 12 spelers van het Burgerweeshuis meegedaan met de historische wandeling "De Kracht van het verdwenen verleden". De voorstelling die zij verzorgden in het Burgerweeshuis stond beschreven in een script. Dit was voor de spelers helemaal nieuw en dus een uitdaging die ze met beide handen hebben aangepakt. Het resultaat mocht er zijn en de spelers waren er nu ook van overtuigd dat ze het konden. Men wil in 2023 weer meespelen! Dat zegt voldoende.

Naast meedoen aan de Flashmob en de Lichtjestocht (elders beschreven), is het Burgerweeshuis ook open geweest als onderdeel van het "Kerstlint". Dit hadden we nog niet eerder gedaan. Betekende dat we de bezoekers hebben verteld over Kerst in het Burgerweeshuis en hen hebben meegenomen met de voorbereidingen van Kerst. De opbrengst van de giften of verkopen kwam ten goede aan het Burger Weeshuis en de opbrengst is door LH verdubbeld.

Alle bovenstaande activiteiten zullen ook weer in 2024 gedaan worden.

Historisch spel in de Mannenzaal van het Sint Pieters en BLoklands Gasthuis

De traditie van het spel sinds 1991 kon ook dit jaar weer worden voortgezet.

In het voorjaar vonden zeven trainingsbijeenkomsten plaats. Daarnaast in samenwerking met het Gilde een stadswandeling 'rond 1900', met fotomateriaal uit die periode, ter plekke getoond.

In de maanden juli en augustus werd gedurende de zomervakantieperiode gedurende zeven weken op vier dagen per week gespeeld. Daarnaast was de Mannenzaal op zondag geopend met de museale opstelling en videobeelden van het spel.

Gelet op de viervoudige bezetting van de vijf gespeelde rollen was het bij één speeldag per week voor elk van de spelers mogelijk deze vier dagen open te zijn met spel.

Omdat er dit jaar voor het eerst ook op alle zaterdagen vanaf eind april gespeeld kon worden liep deze openstelling geleidelijk over in de openstelling voor vier dagen per week gedurende de zomervakantieweken.

Traditiegetrouw werd het seizoen op 31 augustus afgesloten met de feestelijke viering van de verjaardag van Hare Majesteit Wilhelmina met voor elke speler een oranjebittertje.

Met het Gilde Amersfoort waren er afspraken over gecombineerde toegang. Met Waterlijn werd aangesloten bij de door hen ontwikkelde Vestingvaart met aansluitend bezoek aan de Mannenzaal.

In totaal waren er dit seizoen 2750 bezoekers.

Op het gebied van *educatie* bleek de puzzeltocht voor kinderen van de bovenbouw van het basisonderwijs opnieuw een succes. Hij werd bij zowel groeps- als individuele bezoeken gebruikt. Met veel enthousiasme werden de antwoorden opgespoord, onder andere door directe vragen van kinderen aan de gastelingen.

Er waren enkele klasgewijze bezoeken van basisschoolleerlingen in het kader van het vak geschiedenis.

Voor de ontwikkeling van een breder educatiepakket is na een nauwgezette afweging de samenwerking gezocht en gevonden met het bureauArteKino, in de persoon van Angela Manders. Dit heeft geleid tot een basisopzet voor een educatie-programma dat zich richt op de twee hoogste klassen van het primair onderwijs en de twee eerste klassen van het voortgezet onderwijs. Voor de contactlegging met scholen ('het afzetgebied') is de samenwerking aangegaan met NEOS-cultuuronderwijs. Binnen het bestuur zijn Sylvia van Dijk en Carla Nonkes verantwoordelijk voor deze taak.

De afstemming met de eigenaar van de Mannenzaal, i.c. de Stichting Cultureel Erfgoed van het Sint Pieters en Bloklands Gasthuis (kortweg StPBG), is in 2023 productief en constructief gebleken.

Voor de lopende zaken omtrent het gebruik en beheer van de Mannenzaal werden goede afspraken gemaakt. De turbulente ontwikkelingen van eind 2022 hebben uiteindelijk geleid tot een gelijkwaardige positie van de drie betreffende partijen. Daardoor kon verder gebouwd worden aan de praktijk van samenwerking.

In het voornemen van de Stg PBG tot samenwerking met Museum-Amersfoort (kortweg mA) zijn stappen gezet. In principe is tussen StPBG en mA de afspraak gemaakt dat mA met ingang van 1 april 2025 de programmering en het dagelijks beheer van de Mannenzaal op zich zal nemen. Levende Historie zal binnen die programmering een plaats innemen middels levend spel op afgesproken vaste momenten (nader af te spreken).

Overige activiteiten

In 2023 was een verdere toename te zien in het aantal malen dat Levende Historie werd benaderd om een bijdrage te leveren aan een evenement middels historisch spel.

Maar eerst was er in mei het eigen initiatief van de tweede versie van de historische wandeling 'De Kracht van het verdwenen Verleden'. In een rondwandeling van anderhalf uur werden op vier historische plekken korte voorstellingen of een film gepresenteerd, die met sprongen van 100 jaar de dilemma's waar vrouwen voor kwamen te staan in beeld brachten.

Het voornemen is om een volgende versie van dit project uit te voeren in april 2024, onder de gewijzigde titel 'de Sterkste Schakel'.

Tweemaal werd deelgenomen aan Amersfoort Aangenaam, de ontmoeting voor nieuwe Amersfoorters.
Op 25 maart werd medewerking verleend aan het Keifeest , waarin de onthulling van een nieuw stadlied en de symbolische sleeptocht met de (imitatie-)kei, onder aanvoering van Everard Meijster.
In mei werd meegewerkt aan het buurtfeest van het Keikwartier.
Op 1 september werd een historische sketch aangeboden aan de Oudheidkundige Vereniging Flehite.
Op 11 september werkte Levende Historie mee aan de Open Monumentendag in zowel de Mannenzaal als het Burgerweeshuis.
Op 16 december werd meegedaan aan de Lichtjestocht, met figuranten uit de spelersgroep, van schaapherder tot engel.
Ook waren die dag zowel de Mannenzaal als het Burgerweeshuis geopend voor publiek. De opbrengsten van die dag werden ter beschikking gesteld aan de Stichting Burgerweeshuis met als bestemming 'leergeld voor een kind'.

Financiële verantwoording

De opbrengsten van het Burgerweeshuis, bestaande uit giften en verkopen, waren wederom fors hoger dan in het voorgaande jaar. Voor de Mannenzaal was de openstelling op zaterdag te merken in de opbrengsten en ook de afspraken met Waterlijn en Gilde, waardoor de opbrengsten ca 75% hoger lagen dan vorig jaar. Hiertegenover stond wel een fors verhoogde huur voor de Mannenzaal, maar rekening houdend met de directe kosten was zowel het resultaat van de Mannenzaal als Burgerweeshuis positief. Daarnaast hebben we dit jaar ook weer bijdragen van onze sponsors mogen ontvangen, waarvoor dank, en ook een zeer welkome bijdrage van Rabo Club Support.

Een forse post was de voorstelling Kracht van het Verleden, zowel aan de inkomsten als uitgaven kant, welke we per saldo bijna break-even konden afsluiten. In 2023 is ook de 80% van de subsidie van de gemeente ontvangen voor educatie. Deze zal in 2024 besteed worden.

Rekening houdend met de kosten van onze vrijwilligersbijeenkomst en een aantal algemene kosten zoals bank, website etc. hebben we 2023 dankzij de bijdragen van iedereen met een positief resultaat kunnen afsluiten.

Dit alles samengevat in het volgende overzicht van baten en lasten:

RESULTATENREKENING		2023		2022	
Sponsoring en donaties		€ 1,350			1173
Rente		€ 487		€	-
Burgerweeshuis					
	Opbrengsten	€ 2,153		€ 1,383	
	Kosten	€ (801)		€ 431	
	Saldo	€ 1,352		€	952
Mannenzaal					
	Opbrengsten	€ 14,626		€ 7,971	
	Kosten	€ (9,561)		€ 5,809	
	Saldo	€ 5,065		€	2,162
Educatie					
	Opbrengsten	€ 150		€ 80	
	Kosten	€ (39)		€	-
	Saldo	€ 111		€	80
Nieuwe projecten					
	Opbrengsten	€ 4,210		€ 7,342	
	Kosten	€ (4,238)		€ 7,571	
	Saldo	€ (28)		€	(229)
Eenmalige optreden					
	Opbrengsten	€ 475			
	Kosten	€ (33)			
	Saldo	€ 442			
Algemene kosten					
	Vrijwilligers	€ (1,218)		€ 2,413	
	Opslag	€ (125)		€ 795	
	Website, PR	€ (1,139)		€ 1,028	
	Administratie	€ (5)		€ 104	
	Bank	€ (610)		€ 334	
	Verzekeringen	€ (60)			
	Totaal algemene kosten	€ (3,157)		€	(4,674)
Saldo winst/verlies		€ 5,622		€	(536)